

Toelichting bij de drie-partijenovereenkomst

Een overeenkomst voor de behandeling

Binnenkort volgt de cliënt een behandeling bij een ggz-instelling. De behandeling wordt uitgevoerd door behandelaars van een instelling van geestelijke gezondheidszorg. De behandelaar bespreekt met de cliënt de inhoud van de behandeling en zal met de cliënt een behandelingsplan opstellen. Daarnaast staat de cliënt ook onder toezicht van de reclassering. De toezichthouder van de reclassering begeleidt de cliënt en houdt toezicht op de voortgang van de behandeling en op het naleven van de voorwaarden die de strafrechter of andere justitiële instantie, de cliënt heeft opgelegd.

Met het oog op de behandeling sluiten we een overeenkomst met de cliënt, de toezichthouder en de behandelaar af (drie-partijenovereenkomst) waarin staat beschreven wat belangrijk is in de behandeling en welke afspraken de behandelaar en de toezichthouder met de cliënt maken. De drie-partijenovereenkomst wordt door de cliënt, de toezichthouder en de behandelaar ondertekend. Als de cliënt niet akkoord gaat met de overeenkomst of de cliënt wilt geen toestemming geven voor informatie-uitwisseling tussen behandelaar en toezichthouders, kan dit tot gevolg hebben dat de behandeling niet kan doorgaan of starten. Hierover kan ook de officier van justitie worden geïnformeerd.

Wat de cliënt tijdens de behandeling bespreekt met de behandelaar valt onder het medisch beroepsgeheim en is dus vertrouwelijk. Met het oog op het toezicht moet de reclassering wel weten welk doel de behandeling heeft en of de behandeling volgens plan verloopt. Om deze (vertrouwelijke) informatie uit te wisselen, is de toestemming van de cliënt nodig.

Juridisch kader

Zowel de toezichthouder als de behandelaar heeft een zwijgplicht.¹ De zwijgplicht kan worden doorbroken als er sprake is van toestemming van de cliënt (of zijn vertegenwoordiger), er een wettelijke plicht tot spreken is, of als er sprake is van een conflict van plichten bij de behandelaar (het vrijgeven van informatie om ernstige schade voor de cliënt of anderen te voorkomen). De zwijgplicht van de toezichthouder geldt niet ten opzichte van de behandelaar en justitiële instanties.

Voor het uitwisselen van gegevens tussen behandelaar en toezichthouder is de geïnformeerde toestemming van de cliënt nodig. Door middel van ondertekening van de drie-partijenovereenkomst wordt die toestemming van de cliënt voor de beperkte gegevensuitwisseling verkregen. De toestemming kan de geheimhoudingsplicht die de behandelaar heeft, opheffen.

Bij de vraag of de toezichthouder de behandelaar op de hoogte moet stellen van bepaalde informatie of andersom, blijft het noodzakelijkheidsvereiste van toepassing, hetgeen betekent dat alleen informatie wordt uitgewisseld indien dit echt nodig is in het kader van de situatie. Dit gebeurt niet zomaar. Het is de bedoeling dat de toezichthouder en behandelaar bij het verstrekken van informatie telkens deze afwegingen maken.

De behandelaar en de toezichthouder proberen altijd eerst met de cliënt te spreken en uit te leggen waarom zij van mening zijn dat de andere partij geïnformeerd moet worden. Ook wordt de cliënt dan geïnformeerd over mogelijke consequenties, bijvoorbeeld meer contactmomenten of intensievere behandeling. In sommige gevallen zal de officier van justitie geïnformeerd worden die dan zelf een

---

¹ Artikel 37 Reclasseringsregeling 1995, artikel 88 Wet BIG, artikel 12 WBP, artikel 272 WvSr en artikel 7:457 BW.

oordeel zal geven over het vervolg, bijvoorbeeld of een voorwaardelijke straf omgezet moet worden in een onvoorwaardelijke straf.

Voorbeelden van informatie die noodzakelijk kan zijn

Alle informatie die relevant is voor het behandeltraject kan de toezichthouder door middel van deze drie-partijenovereenkomst verstrekken. Andersom kan de behandelaar de toezichthouder op de hoogte stellen van informatie die relevant is voor het toezichttraject. Op grond van de drie-partijenovereenkomst wordt enkel informatie verstrekt die noodzakelijk is voor het proces en de voortgang. Dit betekent dat informatie zoals het soort medicatie, diagnose of andere medische informatie niet verstrekt zal worden aan de toezichthouder. Dit is immers niet relevant voor de voortgang of het proces. Het kan daarentegen wel van groot belang zijn om te weten of iemand stopt met medicatie indien dat gevolgen heeft voor het recidiverisico of ander gevaar/risico waarop de reclassering toezicht dient te houden.

Voor de behandelaar is het bijvoorbeeld van belang om te weten wanneer het toezicht eindigt, wanneer de proeftijd afloopt, of er een taakstraf is opgelegd, een cliënt een baan of uitkering heeft of dat er sprake is van schuldsanering.

De behandelaar kan bijvoorbeeld contact opnemen met de reclassering indien er sprake is van een wijziging van de behandelafspraken, informatie over dreigend delict gedrag en de daaraan verbonden risico's, indien de cliënt stopt met medicatie of als er sprake is van gebrek aan motivatie.

De behandelaar en de toezichthouder bedenken elke keer of het verstrekken van bepaalde gegevens echt nodig is in deze specifieke situatie. De behandelaar en toezichthouder maken die afweging zelf.

De strafrechter heeft Tom (28) veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van achtentwintig maanden waarvan veertien maanden voorwaardelijk. Daarnaast heeft hij een proeftijd van drie jaar. Als algemene voorwaarden moet Tom zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maken aan een strafbaar feit en dient hij medewerking te verlenen aan reclasseringstoezicht. Als bijzondere voorwaarden is Tom verplicht om gedurende zijn voorwaardelijke straf mee te werken aan een (ambulante) behandeling en een korte klinische opname op advies van de reclassering, waarbij Tom zich moet houden aan de aanwijzingen die hem in het kader van de opname door of namens de instelling/behandelaar zullen worden gegeven. Tijdens zijn klinische opname vertelt Tom aan zijn behandelaar dat hij tijdens het delict waarvoor hij veroordeeld is niet twee, maar vier auto's heeft gestolen. Dient de behandelaar de toezichthouder hierover te informeren?

Nee, het is niet noodzakelijk om de toezichthouder hiervan op de hoogte te stellen. De vraag is of deze informatie noodzakelijk en relevant is voor de toezichthouder om te weten. De risico's zullen met deze kennis niet groter zijn geworden en het doet waarschijnlijk niets af aan de eerder opgelegde straf.

Tom is inmiddels zes weken klinisch opgenomen. Hij heeft nog geen enkel woord gezegd en hij weigert om mee te werken aan de behandeling en de groepsgesprekken. Kan de behandelaar in dit geval contact opnemen met de toezichthouder?

Ja, juist voor de situatie dat een cliënt niet meewerkt aan de behandeling waarvoor hij zich eerder tegenover de rechter bereid heeft verklaard, is het mogelijk om contact op te nemen met de reclassering. Hetzelfde geldt voor de situatie dat hij van de vijf gemaakte ambulante afspraken slechts één keer is komen opdagen. In dat geval heeft de behandelaar een goede reden om de reclassering op de hoogte te stellen. Wel dient de cliënt te worden ingelicht dat deze informatie wordt gedeeld.

Het gaat inmiddels beter met Tom. Tom kan zelfstandig gaan wonen en heeft zelfs een baan waarmee hij het afgelopen half jaar zelfstandig kan rondkomen. Op een dag gaat er iets mis op het werk van Tom en wordt hij ontslagen. De reclassering gaat Tom helpen met het zoeken van een nieuwe baan. Dient de reclassering de behandelaar hiervan op de hoogte te stellen?

Ja, het verstrekken van dergelijke informatie is van groot belang voor de behandelaar. Het verliezen van een baan heeft of kan van grote invloed zijn op de voortgang van de behandeling en het inschatten van de risico's.

Loes (48) is veroordeeld door de strafrechter en heeft een voorwaardelijke straf opgelegd gekregen voor de duur van twaalf maanden en een proeftijd van twee jaren. Als algemene voorwaarde staat zij onder reclasseringstoezicht. De strafrechter heeft als bijzondere voorwaarde opgelegd dat zij voor de duur van twaalf maanden verplicht is mee te werken aan ambulante behandeling bij een ggz-instelling. In het begin is Loes gemotiveerd en zet zij zich goed in tijdens haar afspraken met de behandelaar. Loes komt echter op een gegeven moment haar afspraken met de behandelaar niet meer na. Dient behandelaar/ hulpverlener de toezichthouder hiervan op de hoogte te stellen?

In principe wordt in een dergelijk geval afstemming gezocht met de toezichthouder.

Informatie vóór de intake, beveiliging en bekostiging

De zorginstelling/hulpverlener verkrijgt via het IFZO informatie die nodig is vóór de intake.

Totdat de Wet Forensische zorg inwerking treedt is het interim-besluit forensische zorg van kracht. Het interim-besluit forensische zorg geeft een juridische basis voor het uitwisselen van gegevens voor de volgende doeleinden: het opstellen van een indicatiestelling, het plaatsen van justitiabelen bij zorgaanbieders, het verlenen van forensische zorg, het opstellen van een declaratie voor de behandeling door de zorgaanbieder, de uitbetaling van de declaratie voor forensische zorg.

Wanneer de zorgaanbieder bereid is om de zorg te leveren, wordt de plaatsingsbrief met als bijlage de indicatiestelling naar de zorgaanbieder verstuurd. Er is geen wettelijke grondslag om NIFP-rapportages/documenten te versturen zoals de pro-Justitia rapportage (PJ-rapportage), uittreksel justitiële documentatie of het adviesrapport van de reclassering. Dit betekent dat het van groot belang is dat de informatie die wordt aangeleverd door middel van de indicatiestelling en de plaatsingsbrief voldoende informatie bevat om de behandeling uit te kunnen voeren. Mocht de informatie dan nog onvoldoende zijn, dan kan de Reclassering het NIFP-rapport aan de zorginstelling verstrekken mits de reclassering een opdracht heeft in het kader van toezicht waarin is opgenomen dat de veroordeelde een behandeling (ambulant dan wel klinisch) moet ondergaan. Dit geldt alleen voor een behandelinstantie en niet voor bijvoorbeeld een woonbegeleidingsinstantie. Het uitgangspunt is dat NIFP-rapportages alleen bij uitzondering worden verstrekt en het IFZO-formulier in de meeste gevallen moet volstaan.